

Datum Utrecht, 15 november 2023
Onderwerp Uitkomsten BO MIRT 2023
Behandeld door Bastian Jansen

Aan De U10 colleges van burgemeester en wethouders

Bijlage [Kamerbrief over BO's MIRT 2023 \(klik hier voor hyperlink\)](#)

Beste colleges,

Op dinsdag 7 november 2023 heeft het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) Noordwest plaatsgevonden tussen een bestuurlijke afvaardiging van onze regio en bewindspersonen van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Economische zaken en Klimaat (EZK).

De gemaakte afspraken zijn door het demissionaire kabinet verwoord in een brief (zie bijlage) aan de Tweede Kamer. Hierbij informeren wij u over de uitkomsten van dit bestuurlijk overleg. Wij vragen u om deze informatie te delen met uw raad. Op de U10-radenbijeenkomst van 6 december a.s. staat het delen van de uitkomsten van het BO MIRT 2023 ook op de agenda.

Aangezien het huidige kabinet demissionair is, heeft het BO MIRT van 2023 een lichte invulling gekregen en zijn er nauwelijks nieuwe (financiële) afspraken gemaakt. Het overleg bestond uit drie delen:

1. Herprioritering van rijksprojecten uit het Mobiliteitsfonds;
2. Voortgang eerder gemaakte afspraken;
3. Strategisch gesprek over de bereikbaarheids- en verstedelijkingsopgave.

1. Herprioritering van rijksprojecten uit het Mobiliteitsfonds

Het Rijk is van plan om middelen uit het Mobiliteitsfonds, gereserveerd voor het investeren in aanleg van infrastructuur, in te zetten om onderhoud en renovatie te plegen voor het wegen- en vaarwegenprogramma. Dat houdt in dat verbredingen en aanleg van een deel van de (vaar-) wegen worden uitgesteld. Voor de Utrechtse regio geldt dat de rijksbijdrage aan de Noordelijke randweg Utrecht (NRU) op de lijst staat van te pauzeren projecten. Ook de Planstudie Hoevelaken, bij Amersfoort, staat op die lijst.

Vervolgafspraken over de NRU bezien we in de regio in samenhang met besluitvorming over het Tracébesluit Ring Utrecht en het regio Alternatief Ring Utrecht (ARU).

Alternatief Ring Utrecht (ARU)

Conform het regeerakkoord Rutte IV stellen provincie en gemeente Utrecht in samenspraak met de buurgemeenten een alternatief op voor het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht. De uitwerking is bijna afgerond en de verwachting is dat de regio het alternatief nog dit jaar aan alle raden zal presenteren

en het vervolgens zal aanbieden aan de minister. Hieraan voorafgaand zal een technische briefing voor raden en staten worden georganiseerd.

2. Voortgang eerder gemaakte afspraken

Alle verstedelijkings- en mobiliteitsthema's op het BO MIRT worden uitgewerkt in het Rijk-regio samenwerkingsprogramma U Ned. Over een aantal programmalijnen zijn afspraken gemaakt.

Groenblauw

Rijk en regio spraken in het kader van het programma Groen in en om de stad af een onderzoek op te starten voor groen/blauw in het Kromme Rijn Linielandschap, aan de oostkant van Utrecht, in samenhang met de toekomstige ontwikkelingen voor natuur en recreatie. Resultaten van dit onderzoek worden zo mogelijk betrokken bij de op te stellen businesscase Groen in en om de Stad. De uitkomsten van deze businesscase worden geagendeerd in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) Noordwest 2024.

Regiopoorten

In deze programmalijn is per regiopoort, Woerden, Bunnik, Breukelen, Vianen, Houten, Driebergen-Zeist, De Bilt, en Zeist Noord, onderzocht en inzichtelijk gemaakt hoe en waar woningen ontwikkeld kunnen worden en welke randvoorwaarden bepalend zijn. Rijk en regio werken aan een definitieve Ontwikkelstrategie en agenderen die in 2024 op basis waarvan verdere afspraken en vervolgstappen worden gemaakt ten aanzien van verstedelijking, inclusief bijbehorende ruimtelijke condities en randvoorwaarden.

Ontwikkelperspectief NOVEX Utrecht-Amersfoort

Rijk en regio hebben het Ontwikkelperspectief 2040 NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort 'Gezond groeien in nabijheid' onderschreven als basis voor verdere uitvoering van de opgaven in de Metropoolregio Utrecht. Dit Ontwikkelperspectief NOVEX Utrecht – Amersfoort biedt een brede basis om de realisatie van de opgaven in het IRP te agenderen en op te pakken met rijkspartners. Om te komen tot afspraken over de uitvoering, werken we samen verder aan een Adaptief Programma met een Regionale Investeringsagenda (RIA). In het gesprek over dit gezamenlijke ontwikkelperspectief en de uitvoering is onder andere stilgestaan bij de thema's groen en netcongestie en voldoende ruimte voor economie als belangrijke randvoorwaarden voor een gezonde verstedelijking.

Korte termijn Aanpak / Goedopweg

De programmalijn Korte termijn Aanpak (ook wel het programma Goedopweg genaamd) heeft als doel dat reizigers, daar waar zij dat kunnen, kiezen voor een actieve en duurzame manier van reizen. Zo worden werknemers via de werkgeversaanpak gestimuleerd tot thuiswerken, reizen buiten de spits of reizen met fiets en OV. Bij nieuwe verstedelijkingslocaties gaan we bewoners stimuleren om niet in de spits met de auto te reizen. Tot slot speelt Goedopweg een belangrijke rol in de hinderbeperking bij wegwerkzaamheden. De financieringstermijn van Goedopweg liep dusver tot aan 2025. Het is noodzaak komend jaar tot financiële vervolgfafspraken te komen voor 2025-2030.

Op het BO MIRT is besloten dat Rijk en regio voor het jaar 2025 op basis van een gelijke financiële bijdrage de Goedopweg samenwerking continueren. Rijk en regio streven ernaar om uiterlijk op het BO MIRT 2024 vervolgfafspraken over Goedopweg te maken voor de periode tot en met 2030.

Versnellingsafspraken woningbouw en Aanpak 2030

In het BO MIRT van november 2022 werden aan een aantal gemeenten rijksbijdragen toegekend in het kader van de Versnellingsafspraken Woningbouw voor randvoorwaardelijke mobiliteitsmaatregelen bij verstedelijkingslocaties. Deze middelen zijn van groot belang om een

aanvang te maken met de voor onze regio essentiële mobiliteitstransitie zoals die ook beschreven staat in de U Ned Mobiliteitsstrategie. Op het BO MIRT 2023 kregen wij de bevestiging dat de afspraken in gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Woerden en Houten zijn uitgewerkt in subsidieregelingen.

Diverse gemeenten in onze regio ontwikkelen op dit moment woningbouwplannen met vooruitstrevend mobiliteits- en parkeerbeleid om de automobiliteit te dempen. Daarvoor zijn investeringen in mobiliteitsmaatregelen hard nodig. In de U Ned rapportage Aanpak 2030 zijn de proposities voor de verschillende maatregelen in combinatie met de woningbouwplannen gedetailleerd uitgewerkt en positief beoordeeld.

Het bleek op dit BO MIRT niet mogelijk om met het Rijk afspraken te maken over nieuwe rijksbijdragen voor maatregelen ten bate van mobiliteitstransitie op verstedelijkingslocaties. Wel constateerden Rijk en regio dat de reeds positief beoordeelde proposities:

- voor 2030 bijdragen aan het bereikbaar houden van de regio en specifiek van verstedelijkingslocaties;
- besluitvorming over het versnellen van woningbouwlocaties mogelijk maken;
- voorzien in goede alternatieven voor automobiliteit waardoor de problematiek op het wegennet beter beheersbaar blijft.

Rijk en regio spraken af om hier op het volgende BO MIRT in 2024 op terug te komen en te bekijken of er voor nieuwe verstedelijkingslocaties met goede proposities financiële afspraken te maken zijn.

MIRT-verkenning

De definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de MIRT Verkenning OV & Wonen heeft ter inzage gelegen en is vastgesteld binnen U Ned. Op dit moment worden de verschillende alternatieven, zoals in de NRD beschreven, verder onderzocht en beoordeeld en werken we stapsgewijs toe naar een voorlopig voorkeursalternatief (VVKA) in 2024.

De eerste inhoudelijke resultaten komen aan het eind van het eerste kwartaal 2024 beschikbaar, gelijktijdig met de actuele planning, vervolgstappen en stappen richting afronding van de MIRT-verkenning. Met de huidige voortgang en actuele politieke ontwikkelingen, zoals de landelijke verkiezingen, verwachten wij dat het eindresultaat in de eerste helft van 2025 gereed is waarbij in 2024 een voorkeursbesluit tot stand zal komen.

3. Strategisch gesprek over de bereikbaarheids- en verstedelijkingsopgave

Vanwege de demissionaire status van het kabinet was er op dit BO MIRT meer ruimte voor een strategisch gesprek tussen de aanwezige bestuurders. Hiervoor zijn de nationale mobiliteitstransitie en het verbeteren van landschapsstructuren en groenblauwe verbindingen geagendeerd. Met dat laatste bedoelen we het bedenken en programmeren van natuur en recreatief groen, ruimte voor de gezonde leefomgeving, water en klimaatadaptatie en landschapsontwikkeling.

Nationale mobiliteitstransitie

De herprioritering maakt duidelijk dat het huidige mobiliteitsbeleid vastloopt en we gedwongen worden samen in te zetten op bereikbaarheidsbeleid. Als regio zijn we verheugd om te zien dat het Rijk aan de slag gaat met de mobiliteitstransitie en gezamenlijk werken we daaraan, bijvoorbeeld in de programmalijnen van U Ned. Tegelijkertijd, zie ook hierboven Aanpak 2030, is er weinig zicht op de voor de mobiliteitstransitie benodigde investeringsmiddelen. Voor komend jaar zien we een combinatie voor ons van een nationaal programma gericht op fiscale maatregelen en een multimodaal programma vanuit het MIRT dat de transitie bevordert. Daarnaast regionale programma's gericht op onder meer mobiliteitsmanagement en lokale inframaatregelen.

Vervolgprocedure

De gemaakte afspraken geven wij verder vorm binnen de U Ned samenwerking. Over onze regionale inzet, de inhoudelijke keuzes en financiering blijven wij met elkaar in gesprek, om te beginnen op de U10 Bestuurstafels van 15 november in Zeist. Tijdens de U10-radenbijeenkomst van 6 december zullen we ook aandacht besteden aan deze onderwerpen en zullen we vragen van raadsleden hierover met plezier beantwoorden. Daarnaast gaan wij aan de slag met de voorbereiding van het komend BO Leefomgeving, dat naar verwachting in juni 2024 zal plaatsvinden.

Met hartelijke groet,

Ellie Eggengoor
Voorzitter U10 Bestuurstafel Duurzame bereikbaarheid

Dolf Smolenaers
Voorzitter U10 Bestuurstafel Gezonde woon- en leefomgeving